

9 ข้อความบอกเล่าเรื่องราว การเผยแพร่ผลงานของนักวิชาการด้านประวัติศาสตร์

ที่มาของเรื่องที่เล่า

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญจิกา ศรีอุดม นำประสบการณ์หลากหลายมาเชื่อมโยง ร้อยเรียงเพื่อสื่อให้เห็นถึงมิติหลายด้านของการเผยแพร่ผลงาน

“...ข้าพเจ้ามีโอกาสดีกว่าเพื่อนอาจารย์หลายท่านที่เรียนจบด้านประวัติศาสตร์ เพราะในช่วง ๑๐ กว่าปีที่ผ่านมา มีโอกาสทำงานแปลผลงานวิจัยคลาสสิกด้านประวัติศาสตร์ ทั้งในฐานะผู้แปลและบรรณาธิการแปล ได้เขียนบทความทางวิชาการ และทำงานวิจัย ทั้งในฐานะผู้วิจัย ผู้ประเมินงานวิจัย (วิทยานิพนธ์) และบทความทางวิชาการกับบทความวิจัยเพราะเป็นบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต”

“...ช่วงที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญกับธุรกิจ MICE และมหาวิทยาลัยรังสิตเป็นผู้นำในการจัดอบรม MICE ให้แก่ ททท. ข้าพเจ้าได้ร่วมฟังการอบรมในฐานะตัวแทนคณะฯ จึงอยากจะค้นคว้าเรื่องความเป็นมาของธุรกิจ MICE ในประเทศไทย ... โดยตั้งใจศึกษาเรื่อง “การจัดแสดงสยามรัฐพิพิธภัณฑ์” ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ... ความรู้นี้จะสามารถประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในสาขาวิชาการท่องเที่ยวได้ ขณะเดียวกัน ก็จะทำให้คนในปัจจุบันมองเหตุการณ์ในอดีตอย่างเป็นธรรมมากขึ้น”

“...เมื่อทำรายงาน ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยวของไทยกับประเทศใกล้เคียง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมืองพระนคร (Angkor) จึงต้องอ่านบันทึกของชาวต่างประเทศร่วมสมัย และทำความเข้าใจกับประโยคสำคัญที่มักมีผู้อ้างถึง ต่อมาจึงเขียนบทความเผยแพร่ในนิตยสาร ศิลปวัฒนธรรม เพื่อแบ่งปันความเข้าใจนี้ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเหมือนกัน ให้ได้รู้ความเป็นมาและความหมายที่แท้จริงของประโยคนี้ เรื่องที่ค้นคว้าทำให้ต้องอ่านเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกันต่อไป ... การค้นคว้าเรื่องที่สนใจโดยละเอียดเช่นนี้ทำให้ข้าพเจ้าได้รับการติดต่อให้เสนองานในเวทีวิชาการประวัติศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่เคยเขียนในเวลาต่อมา เช่น การเดินทางสำรวจทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อื่นๆ ของไทย”

“...ส.ศิริรักษ์ สั่งซื้อผลงานวิจัยของศาสตราจารย์สหาย ชาวอินเดียผู้ค้นคว้าเรื่องราวรัชกาลที่ ๕ ครั้งที่เสด็จประพาสอินเดียเมื่อ ค.ศ. ๑๘๘๒ มาจำหน่ายที่ร้านศึกษิตสยาม แล้วเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญเพราะมีรายละเอียดที่ไม่เคยปรากฏในประวัติศาสตร์ไทย จึงเสนอให้มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์หาผู้แปลเพื่อเผยแพร่ในการประชุมวิชาการประจำปีของมูลนิธิฯ ... จึงขอให้ข้าพเจ้าช่วยแปลหนังสือเล่มนี้... **ประโยชน์ที่**

ข้าพเจ้าได้รับโดยตรงในการแปลหนังสือภาษาอังกฤษ คือ ข้าพเจ้าเห็นโครงสร้างการนำเสนอความคิดและการเขียนภาษาอังกฤษ ที่มีแบบแผนชัดเจนกว่าการเขียนผลงานภาษาไทย จึงนำหลักการไปปรับปรุงวิธีการนำเสนอผลงานของข้าพเจ้าได้ ยิ่งไปกว่านั้น การแปลเรื่องต่างประเทศที่ไม่คุ้นเคยทำให้ต้องค้นคว้าเพิ่มเติมมาก จึงทำให้มีความรู้เรื่องอินเดียในมิติต่างๆ มากยิ่งขึ้น และทำให้อ่านหนังสือวิชาการภาษาอังกฤษได้รวดเร็วขึ้น ฉะนั้น การแปลงานวิจัยเรื่องนี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านชาวไทยแล้ว ยังเป็นประโยชน์แก่ข้าพเจ้าในการทำงานวิชาการต่อไป”

“ปีต่อมาเป็นวาระครบรอบเหตุการณ์สำคัญในรัชกาลที่ ๔ ข้าพเจ้าจึงได้รับมอบหมายให้แปลหนังสือประวัติศาสตร์อีกเล่มหนึ่ง ที่ไม่เคยมีการแปลเป็นภาษาไทยจนจบ คือ หนังสือของเซอร์จอห์น เบาว์ริง เรื่อง The People and the Kingdom of Siam ๒ เล่มจบ”

“...การทำงานดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ของไทย จึงตั้งใจค้นคว้าไปถึงที่มาของเรื่องต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ไม่ใช่จดจำข้อความต่างๆ โดยไม่รู้ความหมายหรือที่มาที่ไป ข้าพเจ้าไม่ทิ้ง โอกาสที่จะได้ทำงานให้ดีที่สุด จึงได้รับมอบหมายงานชิ้นอื่นๆ อีก เช่น เป็นบรรณาธิการ proceeding เป็นผู้ตรวจแก้ผลงานแปลบทความที่ชาวต่างประเทศเสนอในที่ประชุม เป็นบรรณาธิการแปลงานวิจัยทางประวัติศาสตร์ เรื่องการค้าระหว่างไทยกับจีน ประสบการณ์แปลงานวิจัยต่างประเทศเล่มเดียว ทำให้ข้าพเจ้าได้ฝึกงานหลายอย่าง ทั้งผู้แปลและบรรณาธิการแปล ทั้งนี้เนื่องจากข้าพเจ้าถือว่าเป็นการบริการทางวิชาการที่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม จึงตั้งใจทำงานโดยไม่หวังผลประการอื่น ประสบการณ์นี้เป็นประโยชน์มาก เมื่อข้าพเจ้าเป็นบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต”

“...ข้าพเจ้าจึงช่วยงานสมาคมประวัติศาสตร์ฯ มาจนถึงปัจจุบัน งานบริการทางวิชาการที่เห็นเป็นรูปธรรม ได้แก่ การทำต้นฉบับหนังสือและวารสารฯ ของสมาคมฯ การจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ประวัติศาสตร์สัญจร การประชุมวิชาการประจำปี การเสวนาทางวิชาการ บางครั้งเป็นผู้เสนอผลงานในการประชุมและเสวนา บางคราวเขียนบทความลงในวารสาร บ้างก็เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย หรือพิธีกรประจำวัน แล้วแต่จะได้มอบหมาย ประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานดังกล่าวนี้ เป็นประโยชน์ในการทำหน้าที่บรรณาธิการวารสารของคณะ เพราะได้เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายงานวิชาการ ให้ขอบทความมาลงในวารสาร หาผู้ประเมินบทความ และหาโรงพิมพ์ที่คุ้นเคยในการจัดพิมพ์วารสารฯ นอกจากนั้น ยังเป็นเวทีที่ทำให้ได้รับทุนวิจัยจากภายนอกอีกด้วย”

“...งานสมาคมประวัติศาสตร์ฯ เป็นงานจิตอาสาที่ให้บริการวิชาการด้านประวัติศาสตร์ ...ทำให้ข้าพเจ้าได้รับการติดต่อจากหัวหน้าโครงการวิจัย ที่ได้รับทุนทำวิจัยจากมูลนิธิประชาธิปก-รำไพพรรณี ศึกษาเรื่อง “การบันทึกความทรงจำในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว” โดยมุ่งศึกษาเรื่องพระราช

บัณฑิตยสภา อันเป็นการสานต่อพระราชกรณียกิจในการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ “สยามรัฐ” ซึ่งเป็นพื้นฐาน
ค ว า ม เ ชื่ า ใน จ เ รื่ อ ง
อารยธรรมไทยในปัจจุบัน”

“...เหตุที่สร้างงานวิจัยและงานบริการทางวิชาการได้อย่างต่อเนื่องนั้น มีหลายประการดังนี้

1. เรื่องที่ศึกษาไปแล้วนั้น มีประเด็นเชื่อมโยงให้สร้างงานชิ้นอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกันอีกต่อไป
2. มีผู้จดจำได้ว่าเคยศึกษาเรื่องใด จึงได้รับการติดต่อให้ค้นคว้าผลงานของผู้ที่ศึกษาในประเด็นอื่น
3. การทำงานบริการทางวิชาการในสมาคมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีโอกาสได้ทำงานวิชาการในลักษณะต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
4. เมื่อได้รับการติดต่อให้ทำงานสร้างสรรค์ และ/หรือ งานวิจัย ต้องดำเนินงานอย่างจริงจังและตั้งใจ เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนที่สุด อันจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. การรับงานโดยไม่หยุดนิ่งเช่นนี้ เป็นการเพิ่มพูนความรู้และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต”